

1. Oracions subordinades adjectives

1.1. Concepte d'oració subordinada adjectiva

Les **oracions subordinades adjectives** són aquelles que **complementen un nom** anomenat **antecedent**. Com que es tracta d'un complement del nom, aquestes oracions s'integren dins del sintagma nominal de l'antecedent. Quan s'insereix una oració subordinada adjectiva es vol evitar la repetició innecessària i redundat d'un mateix nom en dues oracions contigües. Aquestes oracions subordinades equivalen a un adjectiu:

(1) *Van amonestar alguns atletes.*

(2) *Els atletes havien fet tard.*

(a) *Van amonestar alguns **atletes que havien fet tard**.*

(b) *Els **atletes que van ser amonestats** havien fet tard.*

Les dues oracions resultants són equivalents a (a') *Van amonestar alguns **atletes tardaners*** o (b') *Els **atletes amonestats** havien fet tard*, en què s'ha substituït tota l'oració subordinada adjectiva per un adjectiu.

En les oracions subordinades adjectives es distingeix entre les oracions de **relatiu** amb antecedent i les oracions que tenen un verb en **participi**; en ambdós casos la funció és la mateixa, de **complement d'un nom de l'oració principal**.

Oració subordinada adjectiva de participi

L'oració *El cotxe vermell **que ha tingut un accident avui a la Cerdanya** era nou*, es pot convertir en l'oració de participi equivalent *El cotxe vermell **accidentat avui a la Cerdanya** era nou*. En les oracions de participi s'elideix l'antecedent en l'oració subordinada i el participi té una estructura oracional pròpia, és a dir, té els seus propis complements. No s'ha de confondre amb els casos en què els participis són usats directament com a adjectius: *Va ser una jornada molt **accidentada**.*

En un únic sintagma nominal, i amb el mateix nom que faci d'antecedent, s'hi pot integrar més d'una oració subordinada adjectiva i, a més, aquesta possibilitat és independent de la seva naturalesa, tant hi fa si són de relatiu com de participi, ja que n'hi poden aparèixer d'ambdues classes simultàniament:

(3) *Les avaries eren degudes a una sobrecàrrega.*

(4) *Aquestes avaries han causat moltes molèsties.*

(5) *Les avaries han estat reparades avui.*

L'antecedent compartit és *avaries* i es poden obtenir diferents combinacions:

Oració subordinada de participi

(a) *Aquestes **avaries, degudes a una sobrecàrrega i reparades avui**, han causat moltes molèsties.*

Oracions subordinades de relatiu

(b) *Aquestes avaries, que eren degudes a una sobrecàrrega i que han estat reparades avui, han causat moltes molèsties.*

Combinació d'oració subordinada de relatiu i de participi

(c) *Aquestes avaries, que eren degudes a una sobrecàrrega, reparades avui, han causat moltes molèsties.*

En els casos (a) i (b), com que es tracta de la repetició de la mateixa estructura, s'han enllaçat les oracions subordinades amb la conjunció coordinant copulativa *i*, mentre que en el cas de (c), com que no es repeteix la mateixa estructura, s'han separat simplement amb una coma.

1.2. Les funcions de les oracions subordinades adjectives

En les oracions subordinades adjectives, s'hi poden distingir les oracions especificatives i les explicatives.

Les oracions **especificatives** s'insereixen sense comes en l'oració principal, directament. Tenen un caràcter restrictiu de l'antecedent, per la qual cosa també se les coneix amb el nom de **restrictives**, perquè allò que expressa l'oració subordinada només afecta una part concreta de l'antecedent, aquella que en compleixi les condicions expressades en l'oració subordinada:

*Els atletes **que van arribar a la meta** van rebre l'aplaudiment del públic.*

En aquesta oració, la restricció fa referència al fet que només van rebre l'aplaudiment del públic aquells atletes que van arribar a la meta, els altres, no.

Les oracions **explicatives** s'escriuen entre comes, que les separen de l'oració principal, com si es tractés d'una aposició. No tenen un caràcter restrictiu de l'antecedent, per la qual cosa també s'anomenen **no restrictives**, cosa que vol dir que les aportacions que fa l'oració subordinada afecten tot l'antecedent, sense restriccions:

*Els atletes, **que van arribar a la meta**, van rebre l'aplaudiment del públic.*

En aquest cas no hi ha restricció en l'antecedent, és a dir, que es pot afirmar que tots els atletes van arribar a la meta i tots van rebre l'aplaudiment del públic.

Aquesta distinció també es pot aplicar entre oracions subordinades adjectives de relatiu o de participi:

(1) *Els exercicis **que vam resoldre a classe** eren molt fàcils = Els exercicis **resolts a classe** eren molt fàcils.*

(2) *Els exercicis, **que vam resoldre a classe**, eren molt fàcils. = Els exercicis, **resolts a classe**, eren molt fàcils.*

Les oracions de la seqüència (1) són especificatives, mentre que les de la seqüència (2) són explicatives.

Les oracions **especificatives** s'integren en la corba melòdica de l'oració principal, sense fer cap pausa ni alterar-ne l'entonació, mentre que les **explicatives** tenen una entonació marcadament separada de la de l'oració principal, per la qual cosa les escriurem entre comes.

Les oracions **especificatives** poden construir-se amb verbs en indicatiu o en subjuntiu. Si s'hi usa un verb en **indicatiu**, vol dir que l'oració subordinada fa una **interpretació específica** de l'antecedent: *Vull parlar amb el professor que m'ha suspès l'examen*. En aquest cas queda clar que el subjecte no vol parlar amb qualsevol professor, sinó que té clar quin és l'antecedent: vol parlar amb aquell professor que li ha suspès l'examen, i tots sabem qui és.

Si es construeix la mateixa oració en **subjuntiu**, voldrà dir que l'oració subordinada farà una **interpretació inespecífica** de l'antecedent: *Vull parlar amb el professor que m'hagi suspès l'examen*. En aquest cas, en canvi, el subjecte expressa la voluntat de parlar amb aquell professor que li hagi suspès l'examen, tant si ja ha passat com si només és una possibilitat, i sense expressar de qui es tracta concretament, sinó que serà un professor entre tots els que té, o pugui tenir, el que l'ha suspès.

Les oracions **explicatives**, per contra, només expressen una **interpretació específica** de l'antecedent, per això sempre es construeixen amb el verb en **indicatiu**: *Vull parlar amb el professor, que m'ha suspès l'examen*.

En els casos que l'antecedent és tota una oració, un nom propi o un pronom personal, només hi pot haver una oració **explicativa**:

Havia deixat les instruccions prou clares, per la qual cosa havia de sortir-li bé per força.

Li va cabre tot en una pàgina, cosa que era força inusual.

Nosaltres, que no hi hem anat mai, no us podem orientar gaire bé.

Em va veure a mi, que n'havia sortit el darrer.

El van veure a Maó, que era la seva ciutat preferida.

En Pau, que no ho veia gaire clar, va ser-ne l'amfitrió.